

De indeling De huidige indeling van het pand wordt in belangrijke mate gehandhaafd. Dat houdt in dat aan de Van Broeckhuysenstraat-zijde van het pand politiek dag- en eetcafé, annex trefcentrum, annex bibliotheek, en vergader-, expositie-, manifestatie- en informatieruimte De Klinker gevestigd zal blijven. Wel met iets minder grote ramen en een andere entree, in het midden van de gevel.

De, aangepaste, keuken blijft in het hart van het pand. Bezoekers worden, via een doorgang van voor naar achteren, om de keuken heengeleid. Ter overbrugging van het hoogteverschil tussen de twee delen van het pand is een lift gepland, zodat de gehele begane grond eindelijk ook eens door rolstoelers te berijden is.

Aan de achterzijde van het pand worden de grootste ingrepen gepleegd. In de kelder worden isolatiemaatregelen genomen om eventuele overlast, vanuit de daar gelegen oefenruimte voor bands en het kleinschalig cultuurpodium De Onderbroek, te voorkomen. Op de begane grond wordt de centrale ingang verplaatst naar het midden van de gevel. Een belangrijk deel van het oppervlak zal gebruikt gaan worden door de stencilwerkplaats van Extrapool en de zeefdrukkerij. Boekwinkel Assata blijft op de oude vertrouwde plek. Waar het pand aan deze kant altijd één etage heeft gehad, worden er dat in onze plannen twee. Dat kan binnen de huidige bouwhoogte. Op de etages zijn zes nieuwe woonruimten en enkele werkrumten voorzien.

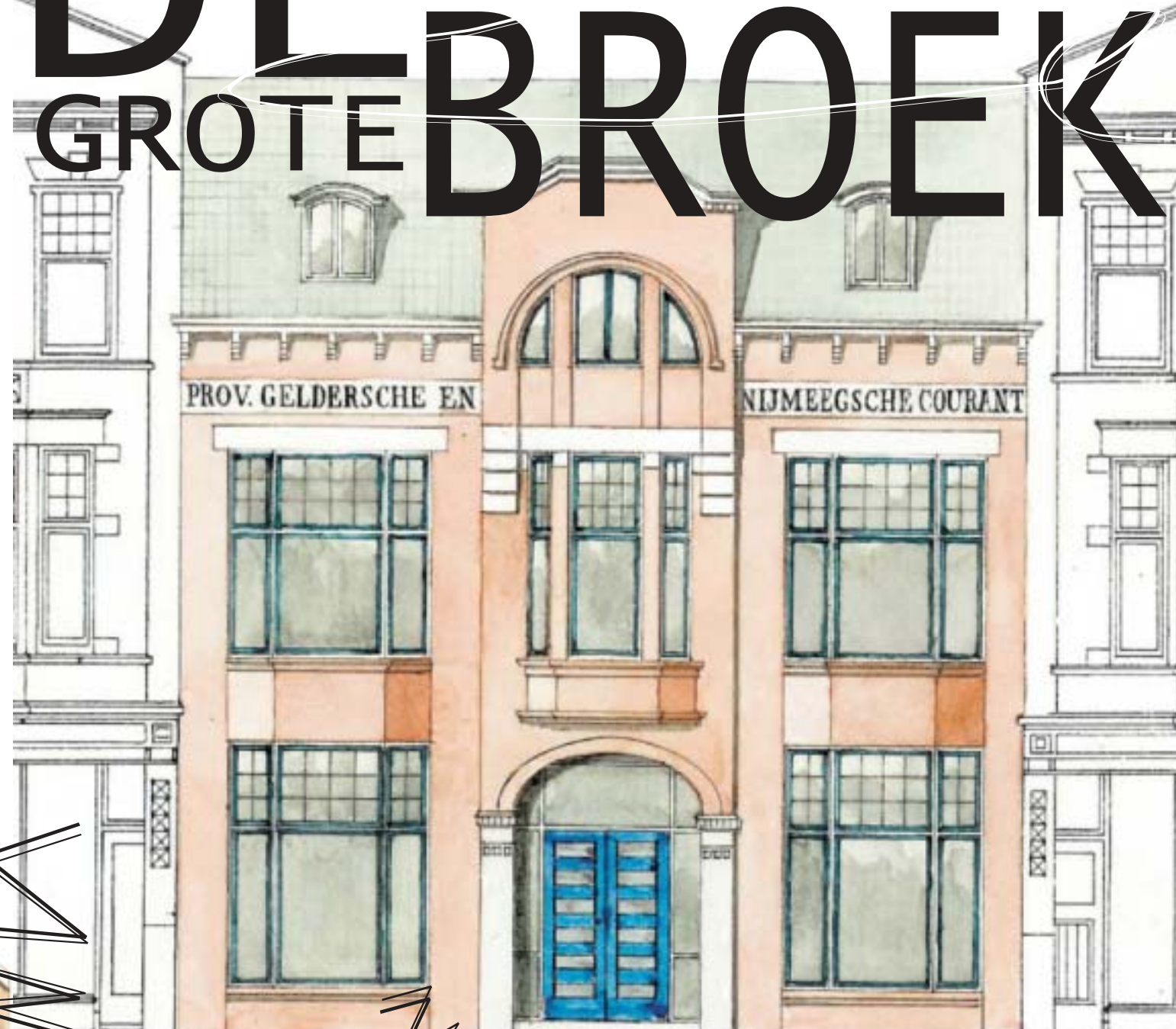
Van oud... Het gebouw, waarin sinds 1984 De Grote Broek is gevestigd, is gebouwd voor de Provinciale Geldersche en Nijmeegsche Courant destijds ook wel, naar haar oprichter, 'De krant van Vieweg' genoemd. Deze oudste en toen grootste protestante krant verhuisde in juni 1914 van de Markt naar de Van Broeckhuysenstraat. De Nijmeegse bouwmeester/aannemer W.J. Maurits tekende destijds voor het ontwerp.

Oorspronkelijk bevond de hoofdingang, aan de Van Broeckhuysenstraat, zich in het midden van de gevel. Via de 'tijdingszaal', een halletje waar de nieuwste krant gelezen kon worden, liep je naar binnen. Op de begane grond bevonden zich de kantoren van de directie en administratie van de krant. Op de verdieping bevonden zich redactie en archief. Aan de Tweede Walstraat-zijde bevonden zich de bedrijfshallen: op de begane grond de drukkerij, op de etage de zetters en in de kelder werd het papier opgeslagen.

...naar nieuw Begin jaren negentig keerde al een stukje van deze geschiedenis terug in het straatbeeld. We hebben destijds de tekst op de gevel gerestaureerd, die aangaf waar het pand voor is gebouwd. Nu zal dan ook de rest van de gevel in de oude staat hersteld worden. De centrale ingang en de 'tijdingszaal' komen terug, evenals de oorspronkelijke raampartijen. Ook de achtergevel zal in de richting van het oorspronkelijke, maar niet helemaal, hersteld worden. Ondermeer de geplande extra etage en een functionele indeling vragen daar om een iets andere aanpak. Op de plek waar aan het begin van de vorige eeuw de machtige drukpersen van de krant stonden, zal ook nu weer gedrukt gaan worden: daar gaan we de stencilrukkerij van Extrapool en de zeefdrukkerij een plaats geven. Aan dezelfde zijde van het pand zal het gedrukte woord ook op een andere manier verspreid blijven worden, via boekwinkel Assata.

Tenslotte Je hebt hier een beeld kunnen krijgen van de huidige stand van zaken in onze plannenmakerij. Dat proces is nog steeds in ontwikkeling. Het leek ons goed een en ander aan buurt, achterban, media en andere belangstellenden te presenteren op het moment dat ook de bestemmingsplanprocedure draait.

DE PLANPRESENTATIE DE GROTE BROEK

De Grote Broek

is een nu nog gekraakt woonwerk-pand in Nijmegen. We zijn al weer een jaar of twee bezig het pand en de zich daarin bevindende activiteiten te legaliseren. Over die legalisatie en de achtergronden daarvan kun je meer lezen in onze nieuwsbrieven, die ook terug te vinden zijn op onze website. In mei vorig jaar besloot de gemeenteraad van Nijmegen het pand te verkopen aan de Nijmeegse woningbouwvereniging Standvast Wonen. Wij, de huidige bewoners en gebruikers van het pand, gaan het gebouw huren.

Korte Historie

De Grote Broek is op 3 november 1984 gekraakt en heeft zich vanaf toen ontwikkeld tot een broedplaats voor buitenparlementaire politiek en alternatieve cultuur. In het pand zijn ondermeer terug te vinden: een boekwinkel, een voedselcoöperatie, een kleinschalig cultuurpodium, een oefenkelder, een vegetarisch/veganistisch eetcafé, een politiek/cultureel trefcentrum, met plaats voor een videocollectief, een feministisch café en een bibliotheek. Veel van deze activiteiten vinden al sinds 15 jaar of langer in het pand plaats. Daarnaast biedt De Grote Broek onderdak aan een groot aantal politieke en maatschappelijke groepen uit de stad, voor vergaderingen, manifestaties, presentaties, infoavonden, optredens en, al dan niet tijdelijke, opslag en logistiek, voor onder meer Straatmensen voor Straatmensen.

Doel Legalisatie

Het doel van de legalisatie is het pand op deze plek in de stad en met de zelfgekozen inhoud te behouden. Daarnaast wordt beoogd het aantal activiteiten en de bezoekersaantallen uit te breiden. Belangrijke aspecten daarbij zijn: een optimale vrijheid tot maatschappelijke, politieke en culturele ontplooiing, zelfbeheer en toegankelijkheid voor mensen en groepen die minder makkelijk op andere plekken aan de bak komen en financiële laagdrempeligheid.

De Grote Broek Maart 2004

Van Broeckhuysenstraat 46 6511 PK Nijmegen Tweede Walstraat 19-21 6511 LN Nijmegen <http://www.grotebroek.nl/> info@grotebroek.nl

<http://www.grotebroek.nl/>

Van raadsbesluit... Na het raadsbesluit van mei 2003, om het pand aan Standvast te verkopen, hebben we een Programma van Wensen met betrekking tot het toekomstige gebruik opgesteld. Aan de hand van dat programma is door architect Wil Meijknecht een schetsontwerp gemaakt. Een en ander in nauwe samenspraak met het bouwoverleg. Aan dat tweewekelijkse overleg wordt deelgenomen door de architect, mensen uit De Grote Broek en vertegenwoordigers van Standvast. Het bouwoverleg is de groep mensen die de ontwikkeling van het bouwplan en de planning van de daadwerkelijke bouw voorbereidt en coördineert.

...via programma van wensen... Het Programma van Wensen ging, naast handhaving en uitbreiding van het bestaande, uit van de vestiging van enkele nieuwe activiteiten waaronder de stencilwerkplaats van kunstenaarsinitiatief Extrapool en een zeefdrukkerij. Ook de woonfunctie in het pand zou uitgebreid moeten worden. Uit het Programma van Wensen vloeiden ook nog enkele algemene wensen voort. Zoals: een sobere en doelmatige, maar niet saai en hoekige verbouwing; de diverse ruimtes moesten, voor de sociale samenhang binnen het pand, een inpandige toegang hebben; er moest doorkijk zijn in de ruimtes door het gebruik van veel glas, maar het moest ook weer niet een aquarium worden.

"Het zwaartepunt van de bouwopgave in de Nederlandse steden verschuift geleidelijk van nieuwbouwprojecten in de periferie van de stad naar vervanging en vernieuwing in de oude stedelijke context. Behoud van het "stadsbeeld" vormt een belangrijke beperking voor ongebreidelde stadsvernieuwing; een andere bestemming of nieuwe invulling kan hiermee in botsing komen. Dit belangenconflict is een van de uitdagende en complicerende kenmerken van deze vorm van architectuur. Ook maatschappelijke factoren spelen een rol. Het centrum van grotere steden vormt een vruchtbare voedingsbodem voor organisaties met een maatschappelijke doelstelling. Het gaat dan vaak om niet commercieel haalbare stadsvernieuwingsprojecten, die toch in de stad thuishoren. Het woonwerkpand De Grote Broek is een voorbeeldproject met multifunctionele invulling: woonruimte, winkels, werkplaatsen, ontmoetingspunt en broedplaats voor cultuur- en kunstuitingen, die elkaar in deze combinatie versterken: een stad in de stad. Daarnaast wordt de gevel aan de Van Broeckhuysenstraat weer in de oorspronkelijke vorm hersteld, en wordt de inbedding van deze gebouwfuncties, door velen toch als controversieel ervaren, met een verbeterd straatbeeld in deze winkelstraat aanvaardbaar als uitdrukking van de diversiteit van de stad Nijmegen."

Wil Meijknecht
Meijknecht Kuijer Bureau voor Architectuur

...en nieuwe ideeën... Al vrij snel hebben wij ideeën geopperd die het uiteindelijke plan, dat we nu presenteren, in belangrijke mate beïnvloed hebben:

- de mogelijkheid en haalbaarheid van een extra verdieping te onderzoeken, waardoor (binnen de bestaande bouwgrenzen) meer woon- en werkoppervlak zou kunnen worden gerealiseerd
- om de voorgevel, zoveel als mogelijk, in de oude staat te herstellen, waardoor de geschiedenis van het pand en dit stukje stad ook weer meer tot uiting kon komen

Beide voorstellen vielen goed binnen het bouwoverleg en bij externe betrokkenen.

...naar een ontwerp Het ontwerp mag er wat ons betreft wezen. Het biedt de voorwaarde voor behoud en uitbouw van de activiteiten, maakt ruimte voor het aantrekken van nieuwe activiteiten en geeft naast samenhang voldoende diversiteit. De inhoud van het pand wordt optimaal benut en er is vanzelfsprekend voldaan aan de voorgeschreven regelgeving. En, last but not least, voor- en achterzijde hebben een uiterlijk herkgregen dat verwijst naar de geschiedenis van het pand. Zeker aan de Tweede Walstraat-zijde wordt weer een open uitstraling verkregen, na de gevelvernieuwingen uit de jaren zeventig.

Hannie Kunst
Directeur Standvast Wonen

"De Grote Broek is voor Standvast Wonen een soort Centraal Wonen-project: een woonvorm waarbij wonen gecombineerd is met andere activiteiten. Deze woonvorm is zeker voor Standvast niet nieuw. Wij hebben op meerdere plekken in Nijmegen wonen gecombineerd met winkels, ontmoetingsruimten of andere 'zorg'-ruimten. Ruimten voor activiteiten zoals in de huidige 'Onderbroek' en het 'politieke café', heeft Standvast nog niet eerder verhuurd. Een boeiende uitdaging dus!

Standvast Wonen staat geheel achter het hier gepresenteerde voorlopig ontwerp. Een ontwerp dat het prachtige gebouw met zijn karakteristieke gevels weer in zijn glorie herstelt en binnen een praktische indeling biedt. Standvast Wonen zal dit project blijven ondersteunen. Vanuit onze maatschappelijke invalshoek met name omdat het 'niet-wonengedeelte' een scala aan sociale en culturele mogelijkheden in het ontmoeten biedt. Dit kan in de vorm van betaalbare ruimte voor mensen met lage inkomens en mensen uit bijzondere doelgroepen. Er is tevens ruimte voor subculturen en zelforganisaties. Kortom, het minder kansrijke of minder op materie gerichte deel van de Nijmegenaren."